Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. c)
Istorie

Testul 4

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocaţională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activităţi extraşcolare, pedagog şcolar; - profil teologic, toate specializările.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

Citiţi, cu atenţie, sursele de mai jos:

A. „Sultanul l-a recunoscut pe Carol drept prinț ereditar în octombrie 1866, dar, în mod nerealist, și-a menținut ideea că Principatele Unite vor trebui să rămână parte integrantă a Imperiului Otoman.

Între timp, în aprilie, guvernul provizoriu organizase alegeri pentru o nouă Cameră a deputaților. Servind ca Adunare Constituantă, aceasta și-a propus drept primă îndatorire să elaboreze și să aprobe noua Constituție. După dezbateri aprinse [...] la 29 iunie/11 iulie 1866 Adunarea a adoptat în mod unanim Constituţia, iar Carol I a promulgat-o a doua zi. [...] Ea [...] crea condiţiile pentru alegerea unui guvern reprezentativ, prevedea responsabilitatea miniştrilor pentru acţiunile lor şi întărea principiul separării puterilor. De asemenea, stabilea în detaliu drepturile şi libertăţile cetăţenilor. [...] Sistemul parlamentar instituit în 1866 s-a caracterizat [...] prin rolul preponderent al Legislativului. Acesta a devenit aproape partener egal cu domnitorul în elaborarea legilor şi a dobândit dreptul de a pune întrebări miniştrilor cu privire la linia politică urmată şi abuzurile puterii. [...] Totuşi, domnitorul deţinea o autoritate considerabilă.[...] El păstra un rol decisiv în procesul legislativ. Putea înainta Parlamentului propriile sale proiecte de legi şi avea dreptul de a se opune prin veto, acţiune ce nu putea fi contracarată de Adunarea legislativă."

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ş.Papacostea, P.Teodor*, Istoria României*)

B. „Deja aducerea [...] unui principe străin, în fruntea țării, ca și adoptarea Constituției de la 1866 fără asentimentul Porții [...] erau dovezi de independență. Lor li se adăugau adoptarea unui sistem monetar în 1867 și folosirea unei monede naționale (leul), [...] memoriul din 1870 adresat Puterilor Garante prin care se cerea pentru România statutul Belgiei [...], Convenția comercială cu Austro-Ungaria din 1875 [...]. Suzeranitatea Imperiului Otoman nu mai îmbrăca decât un aspect juridic formal. [...] Situația nu putea dura. Momentul favorabil pentru rezolvarea ei a apărut odată cu redeschiderea problemei orientale [...]. La 4/16 aprilie 1877, Kogălniceanu semnează o Convenție cu Rusia, prin care armatele acesteia sunt lăsate să treacă pe teritoriul României [...], în condițiile respectării integrității țării. Pentru România, alegerea acestei soluții n-a fost fără riscuri, pentru că se renunța astfel la garanția celor șapte Mari Puteri europene [...]. Rămânea doar garanția Rusiei. [...] În fapt, Rusia nu ține seama de Convenția semnată [...]. Trupele rusești trec Prutul înainte de aprobarea de către Parlament a Convenției și adresează o proclamație directă «locuitorilor României», fără nicio mențiune a suveranului [Carol I], a guvernului, a Convenției abia semnate."

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți puterea suzerană a României, precizată în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizaţi, din sursa **A**, o informație referitoare la prerogativele domnitorului în domeniul legislativ. **2 puncte**
3. Menționați domnitorul și legea fundamentală a statului român la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B.** **6 puncte**
4. Scrieţi, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că sistemul parlamentar se caracterizează prin rolul preponderent al Legislativului. **3 puncte**
5. Scrieţi o relație cauză-efect stabilită între două informaţii selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informaţii (***cauză***, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentaţi alte două acţiuni desfășurate de români, în anul 1877, în afara celor la care se referă sursa **B**. **6 puncte**
7. Menţionaţi o asemănare între prevederile a două proiecte politice referitoare la statul român elaborate în 1848. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea **(30 de puncte)**

Citiţi, cu atenţie, sursa de mai jos:

„Scurt timp după preluarea puterii, Ştefan [cel Mare] a revenit la orientarea tradiţională a politicii externe a Moldovei, alianţa cu Polonia. După câteva incursiuni pe teritoriul acesteia, unde se adăpostea rivalul său înlăturat din domnie, Ştefan [cel Mare] încheie, în aprilie, 1459, o convenţie cu regele Cazimir prin care l-a recunoscut suzeran unic […]. Ca garanție a fidelităţii sale, Ştefan [cel Mare] a lăsat în stăpânirea regelui polon cetatea Hotin pe Nistru […]şi s-a angajat să respecte bunurile boierilor moldoveni refugiaţi în Polonia. Contravaloarea acestor concesii, pe care Ştefan [cel Mare] avea să le anuleze în anii următori, a fost îndepărtarea de la hotarul Moldovei a rivalului său, Petru Aron, primejdia cea mai imediată pentru puterea încă neconsolidată a noului domn.

Restabilirea legăturii cu Polonia însemna implicit şi îndepărtarea de Ungaria şi Ţara Românească. Indiciile timpurii ale acestei evoluţii au luat proporţiile unui antagonism direct în 1462, în conjunctura favorabilă creată de atacul lui Mahomed al II-lea împotriva domnitorului Vlad Ţepeş, când Ştefan [cel Mare] a încercat fără succes să cucerească Chilia. Trei ani mai târziu, în 1465, în urma unui atac prin surprindere, domnul Moldovei a reuşit să aducă în stăpânirea sa [Chilia,] cetatea mult râvnită de la gurile Dunării, subminând grav interesele comerciale ale Ungariei şi Ţării Româneşti. Pentru a restabili situaţia, Matias Corvin [regele Ungariei] a intrat în campanie la sfârşitul anului 1467, înaintând în fruntea unei mari armate spre Suceava, capitala Moldovei, unde nădăjduia să-l instaleze pe candidatul său la domnie. În drum însă, la Baia, […] unde regele se oprise pentru pregătirea asaltului final, Ştefan [cel Mare] dezlănţuie contraatacul; trădat însă de unii boieri el nu a reuşit să nimicească, aşa cum plănuise, oastea ungară. Lupta a rămas nedecisă, dar avântul ofensivei regale a fost oprit. Incapabil să-şi continue înaintarea, Matias Corvin a părăsit Moldova fără să-şi fi realizat obiectivul. ”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ş. Papacostea, P. Teodor*, Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeţi la următoarele cerinţe:

1. Numiţi domnitorul Țării Românești precizat în sursa dată. **2 puncte**

2. Precizaţi secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**

3. Menţionaţi acțiunea diplomatică din 1459 și un motiv al acceptării acesteia de către domnul Moldovei, la care se referă sursa dată. **6 puncte**

4. Menţionaţi, din sursa dată, două informaţii referitoare la evenimentele istorice care au loc în anul 1462. **6 puncte**

5. Formulaţi, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la acțiunile desfășurate în anul 1467, susţinându-l cu două informaţii selectate din sursă. **10 puncte**

6. Argumentaţi, printr-un fapt istoric relevant, afirmaţia conform căreia reprezentantul instituției politice centrale din Moldova participă la relațiile internaționale din perioada 1491-1500. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea **(30 de puncte)**

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția României în perioada 1951-1985, având în vedere:

- menționarea a două fapte istorice desfășurate în România, în perioada 1951-1964 și a câte unei caracteristici a fiecăruia;
- precizarea legii fundamentale a României adoptate în deceniul șapte al secolului al XX-lea și prezentarea unei prevederi a acesteia;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția României între anii 1971-1985 și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează şi utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidenţierea **relaţiei cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea şi concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice şi **încadrarea** eseului în limita de spaţiu precizată.